งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยคือ (1.1) ประมวลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญเพื่อนำมาใช้ในการสร้างหลักสูตร (1.2) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา (1.3) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้หลักสูตรโดยการประเมินจากผลการเรียนรู้ เรื่อง "การทอผ้าฝ้าย (ผ้ามุก)" โดยทำการประเมินการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ผลการปฏิบัติงานจากแฟ้มสะสมผลงาน การประเมินตามสภาพจริง 4) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนในโรงเรียนหล่มสักวิทยาคม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ จำนวน 30 คน และกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้าย (ผ้ามุก) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัยแบบประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน แบบประเมินตามสภาพจริง และแบบทดสอบวัดความรู้ด้านพุทธิพิสัย

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร การวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน ด้านพุทธิพิสัย ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือกับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test independent แบบเป็นอิสระกันระหว่างกลุ่ม และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านพุทธิพิสัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือกับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test dependent แบบไม่อิสระกัน ในกุล่มเดียวกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดทำหลักสูตรทางโรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับการจัดทำหลักสูตรแกนกลางที่เป็นหลักสูตรแม่บทในการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญได้แก่เรื่อง "การทอผ้าฝ้าย (ผ้ามุก)"เนื่องจากเป็นภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพที่ทำรายได้ให้กับชุมชนและเป็นความต้องการของชุมชน

1.2 ทางโรงเรียนไม่มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน คือ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติ และปราชญ์ชาวบ้านที่มีความเชี่ยวชาญมีน้อย

2. โครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมาก

3. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลเหมาะสมที่นำไปใช้เป็นหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนหล่มสักวิทยาคมและโรงเรียนอื่น ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

4. ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยสำหรับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือดีกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของกลุ่มวิธีการสอนแบบร่วมมือ กับกลุ่มวิธีการสอนแบบปกติหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

The objectives of this research were to: 1) investigate problem conditions and needs for the development of local wisdom curricular program with the following sub-objectives: 1.1) formulate important local wisdom to be used in the preparation of the curricular program; 1.2) investigate teaching – learning condition concerning about local wisdom; and 1.3) investigate problems encountered in the teaching – learning facilitation; 2) develop local wisdom curricular program for a secondary school in Phetchabun Educational Service Area Office Two; 3) evaluate effectiveness of local wisdom curricular program (Pha Muk) used by secondary school; and 4) compare learning performance of the sample group before and after using the local wisdom curricular program.

Subjects in this study consisted of 60 third year secondary school students of Lomsakwitayakom school, Lomsak district, Phetchabun province. They were divided into two groups with 30 students each. The first group was taught by using coordination teaching method and the second group was taught by using traditional method. The instruments used for the development of cotton wearing included questionnaire, interview schedule, evaluation fore on cognitive domain, affective domain, and psychomotor domain evaluation form on portfolio, evaluation form based on the actual condition, and cognitive domain test. Obtained data were analyzed for finding an appropriateness and conformity of the curricular program. Percentage, mean, and standard deviation were used in the statistical treatment. Mean scores of cognitive domain pretest and posttest (t-test independent) were compared for finding the difference between the two subject groups. Results of the study revealed the following:

1. The secondary schools must develop its curricular program which conforms to the preparation of core curricular program for the preparation of local wisdom curricular program.

The local wisdom used for the development of important curricular program was "cotton wearing" since it helped generate revenue for the community.

The secondary schools did not have the curricular program for the teaching – learning facilitation on local wisdom.

Materials and equipment used in teaching – learning activities as well as field trip were problems encountered in this study.

2. The development curricular program had a high level of an appropriateness and conformity.

3. The coordination teaching method had a high level of an effectiveness; having higher an average mean score than that of the traditional teaching method in terms of cognitive domain, affective domain, and skill rang, portfolio and actual condition.

4. The learning outcome on cognitive domain of the coordination group was better than that of the traditional one with the statistical significance level at .05. Meanwhile, the learning outcome on the scores of cognitive domain of the coordination and traditional groups had and increase after using the curricular program with a statistical significance level at .05.